

การเลือกซื้อเลือกใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

ในปัจจุบัน ความนิยมในการใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆมีมากขึ้นเรื่อยๆ จะสังเกตเห็นได้จากรอบๆตัวเราไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือสำนักงานล้วนมีผลิตภัณฑ์ต่างๆหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันภายใต้วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่วิถีชีวิตที่รีบเร่ง ผลิตภัณฑ์ต่างๆเหล่านี้ประกอบด้วยสารเคมีนานาชนิด ถึงแม้ว่าจะมีประโยชน์ แต่ขณะเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดโทษได้ หากใช้โดยขาดความระมัดระวัง

ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข เป็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ที่เข้าข่ายการควบคุมตามกฎหมายวัตถุอันตรายหลายผลิตภัณฑ์ อาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. **ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลงและสัตว์พาหะ** เช่น ยาจุดกันยุง ผลิตภัณฑ์ฉีดพ่นกำจัดยุง แมลงสาบ ผลิตภัณฑ์ทาไล่ยุง ผลิตภัณฑ์กำจัดเหา ผลิตภัณฑ์กำจัดเห็บหมัด ผลิตภัณฑ์กำจัดหนู เป็นต้น
2. **ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด** เช่น ผลิตภัณฑ์ล้างจาน ผลิตภัณฑ์ซักผ้า ผลิตภัณฑ์ซักผ้าขาว ผลิตภัณฑ์ซักแห้งผ้า ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ ผลิตภัณฑ์เช็ดกระจก ผลิตภัณฑ์ล้างรถ ผลิตภัณฑ์แก้ไขการอุดตันของท่อหรือทางระบายสิ่งปฏิกูล เป็นต้น
3. **ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรค** เช่น ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อที่พื้นผิวต่างๆ สเปรย์ฆ่าเชื้อในห้อง เป็นต้น
4. **ผลิตภัณฑ์อุปโภคอื่น** เช่น ผลิตภัณฑ์ลบคำผิด

จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขมีความหลากหลายชนิด โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบต่างๆขึ้นมามากมาย สารแต่ละชนิดก่อให้เกิดอันตรายมากน้อยแตกต่างกัน โดยทั่วไป เราอาจได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง คือทางปาก ทางจมูก ทางผิวหนัง การได้รับพิษทางปากอาจเกิดจากการจงใจกินเข้าไปหรือกินอาหารหรือดื่มน้ำที่ปนเปื้อนสารเคมี การได้รับพิษทางจมูกโดยการหายใจเอาไอระเหยของสาร หรือละอองของสารที่ฟุ้งกระจายในอากาศเข้าไป สำหรับทางผิวหนัง เกิดจากกรณีที่สารหกรดเปรอะเปื้อนผิวหนังหรือเสื้อผ้า หรือละอองสารที่ฉีดพ่นมาสัมผัสกับผิวหนัง ดังนั้นการใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายจึงควรใช้ด้วยความระมัดระวัง ใช้เท่าที่จำเป็น และใช้ให้ถูกวิธีตามคำแนะนำการใช้บนฉลากของแต่ละผลิตภัณฑ์

การใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

1. ให้เลือกใช้ผลิตภัณฑ์เท่าที่จำเป็น ไม่ใช้อย่างพร่ำเพรื่อ และเลือกใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ของการใช้
2. อ่านคำแนะนำบนฉลากผลิตภัณฑ์หรือใบแทรกให้เข้าใจก่อนการใช้ บนฉลากจะมีคำแนะนำวิธีการใช้ การเก็บรักษา คำเตือน และการแก้ไขเบื้องต้น
3. ห้ามนำผลิตภัณฑ์หลายชนิดมาผสมรวมกันเพราะอาจเกิดปฏิกิริยาระเบิด หรือมีความเป็นพิษมากขึ้น หรืออาจทำให้ผลิตภัณฑ์เสื่อมประสิทธิภาพ ยกเว้น กรณีที่ฉลากระบุให้ผสมกับสารตัวอื่นได้
4. ห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ฉีดพ่น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์กำจัดแมลงในบริเวณที่มีอาหาร เครื่องดื่มวางอยู่
5. หลังการใช้ให้ทำความสะอาดมือ หรือชำระร่างกายให้สะอาดทุกครั้ง
6. ภาชนะที่ใช้หมดแล้ว ห้ามทิ้งลงในแม่น้ำ คู คลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะ และห้ามเผาทำลาย ควรแยกทิ้งในที่ทิ้งขยะให้เรียบร้อย

การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

1. **เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีฉลาก** และแสดงข้อความครบถ้วนโดยเฉพาะภาษาไทย เช่น วิธีใช้ การเก็บรักษา คำเตือน การแก้ไขเบื้องต้น ชื่อ ที่อยู่ผู้ผลิตและผู้นำเข้า
2. **เลือกผลิตภัณฑ์ที่มีภาชนะบรรจุอยู่ในสภาพเรียบร้อย** ไม่มีรอยร้าวซึม ใช้ได้สะดวก ผลิตภัณฑ์ฉีดพ่นไม่ควรซื้อของเหลวซึมบริเวณที่กอดหัวฉีด
3. **เลือกใช้ผลิตภัณฑ์รูปแบบสเปรย์ฉีดพ่นเท่าที่จำเป็น** เพราะละอองฝอยทำให้เรามีโอกาสได้รับสารทางการหายใจ หรือทางผิวหนังได้มากขึ้น เวลาใช้ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากโดยเคร่งครัด
4. **พึงระวังคำโฆษณาว่า “ปลอดภัย” หรือ “ไม่เป็นพิษ”** เพราะสารเคมีทุกตัวก่อให้เกิดอันตรายได้หากใช้โดยขาดความระมัดระวัง ความเป็นอันตรายจะมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามชนิดของสาร

การเก็บรักษาวัตถุอันตราย

1. เก็บผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายตามคำแนะนำบนฉลากแต่ละผลิตภัณฑ์ โดยทั่วไปให้เก็บไว้ในที่มิดชิด ห่างจากเด็ก อาหาร สัตว์เลี้ยง เปลวไฟ และความร้อน
2. เก็บในที่แห้งเพื่อป้องกันการผุกร่อนของภาชนะบรรจุ
3. ปิดฝาภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ก่อนเก็บให้เรียบร้อย
4. ตรวจสอบว่าฉลากผลิตภัณฑ์ยังอยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่ควรถ่ายเทผลิตภัณฑ์เก็บในภาชนะอื่น ยกเว้นกรณีจำเป็น เช่น ภาชนะชำรุด แต่ต้องมีฉลากติดให้ชัดเจน